Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Kultury i Edukacji
Przewodnicząca

6 lutego 2026 r.

Sz. P. Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Przewodnicząca
Komisja Transportu i Turystyki
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie poprawy połączeń, zachowania dziedzictwa kulturowego i promowania lokalnej doskonałości w turystyce europejskiej – zarządzanie kierunkami turystycznymi i rozwój turystyki regionalnej (2025/2120(INI))

Szanowna Pani Przewodnicząca!

W ramach procedury wskazanej w przedmiocie pisma zwrócono się do Komisji Kultury i Edukacji o wydanie opinii na użytek komisji, której Pani przewodniczy. Na posiedzeniu 5 listopada 2025 r. Komisja Kultury i Edukacji podjęła decyzję o przedstawieniu opinii w formie pisma. Rozpatrzyła ona sprawę na posiedzeniu 27 stycznia 2026 r. i przyjęła podczas tego posiedzenia przedmiotową opinię[1]. Niniejszym zwracam się do Komisji Transportu i Turystyki, jako komisji przedmiotowo właściwej, aby uwzględniła w swoim sprawozdaniu następujące wskazówki:

WSKAZÓWKI

A. uznaje sektor kultury i sektor kreatywny za filary zrównoważonego wzrostu gospodarczego, spójności społecznej i konkurencyjności w Unii Europejskiej – w sektorach tych w 2024 r. ponad 7,9 mln osób było zatrudnionych w branżach działalności kulturalnej, co stanowi 3,8 % całkowitego zatrudnienia i obejmuje około 1,2 mln przedsiębiorstw, z czego ponad 99 % to MŚP reprezentujące 3,95 % wartości

[1] W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Nela Riehl (przewodnicząca), Diana Riba i Giner (wiceprzewodnicząca), Hristo Petrov (wiceprzewodniczący), Zsuzsanna Borvendég, Laurence Farreng, Gabriela Firea, Loucas Fourlas, Mario Furore, Chiara Gemma, Sunčana Glavak, Maria Guzenina, Hannes Heide, Łukasz Kohut, Giusi Princi, Sabrina Repp, Manuela Ripa, Sandro Ruotolo, Joanna Scheuring-Wielgus, Anthony Smith, Marco Squarta, Zoltán Tarr, Eugen Tomac, Ivaylo Valchev, Annamária Vicsek, Milan Zver, Adrián Vázquez Lázara (poseł, o którym mowa w art. 216 ust. 7 Regulaminu) oraz Pál Szekeres (poseł, o którym mowa w art. 216 ust. 7 Regulaminu).

dodanej UE;

B. postrzega turystykę kulturalną, ze wszystkimi jej różnymi składowymi, w tym turystyką sportową, jako jedną z głównych sił napędowych turystyki w Europie, zdolną do wzmocnienia lokalnej gospodarki i promowania dobrych praktyk służących ochronie i autentycznej interpretacji dziedzictwa kulturowego, a także promowania różnorodności kulturowej Europy;

C. podkreśla, że regiony górskie, regiony najbardziej oddalone i oddalone, regiony morskie i regiony wiejskie oferują wyjątkowe krajobrazy, kulturę i tradycje oraz że poprawa ich sieci połączeń ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia społecznościom lokalnym życia, pracy i rozwoju, przy zachowaniu doskonałości i tożsamości kulturowej;

D. mając na uwadze, że nadmierna turystyka i inne niezrównoważone praktyki turystyczne mogą zaszkodzić dziedzictwu kulturowemu, spowodować wzrost kosztów utrzymania i przyczynić się do kryzysu mieszkaniowego; mając na uwadze, że skuteczne stosowanie planów zarządzania, z poszanowaniem społeczności lokalnych, przyczynia się pozytywnie do ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez wykorzystanie unikalnych dóbr kultury w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, przy jednoczesnym wsparciu innowacji, konkurencyjności i zrównoważonego wzrostu gospodarczego;

1. podkreśla, że należy chronić wszystkie formy dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak i niematerialnego, uznając ich kluczową rolę jako zasobu edukacyjnego dla przyszłych pokoleń oraz w promowaniu tożsamości regionalnej, narodowej i europejskiej, różnorodności kulturowej, spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju gospodarczego;

2. podkreśla, że społeczności lokalne i dziedzictwo kulturowe, w tym krajobrazy kulturowe, powinny znaleźć się w centrum procesu decyzyjnego dotyczącego zarządzania całą działalnością turystyczną, w tym działalnością kulturalną, sportową i związaną z dobrostanem, w celu zapewnienia równych korzyści zarówno obywatelom, jak i zasobom kultury;

3. wzywa państwa członkowskie do rozpoczęcia kampanii na rzecz turystyki kulturalnej promujących mniej znane ośrodki turystyczne oraz obszary niedostatecznie wykorzystywane lub znajdujące się w niekorzystnej sytuacji, aby stworzyć bardziej zrównoważony krajobraz turystyki kulturalnej, który wspiera oddolne podejście do kształtowania polityki, planowania strategicznego i zarządzania ośrodkami turystycznymi;

4. zachęca państwa członkowskie do opracowania elastycznej oferty w dziedzinie kultury i zrównoważonej turystyki, która będzie odpowiedzią na coraz bardziej zróżnicowane oczekiwania pod względem motywacji, tendencji i wzorców sezonowych, poprzez przedstawienie tej oferty w ukierunkowanych sektorach turystyki (usługi łączące komfort z ofertą gastronomiczną, przyroda) w ścisłej współpracy między sektorem publicznym i prywatnym oraz poprzez podkreślenie znaczenia wydarzeń kulturalnych i sportowych jako atrakcji turystycznych;

5. podkreśla kluczową rolę technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji w poprawie widoczności, zarządzania przepływem odwiedzających, pojemności turystycznej,

dostępności i korzystania z dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszych obszarów o niekorzystnych warunkach geograficznych, w celu przeciwdziałania wyludnianiu i pustynnieniu oraz zachowania dobrostanu; podkreśla, że przy przyjmowaniu narzędzi cyfrowych i narzędzi sztucznej inteligencji należy stosować podejście ukierunkowane na człowieka i oparte na prawach człowieka;

6. apeluje o inwestowanie w cyfryzację treści kulturowych i umiejętności cyfrowe pracowników sektora kultury, a jednocześnie podkreśla, że takie narzędzia powinny uzupełniać osobiste doświadczenia kulturowe i turystykę opartą na społeczności, a nie je zastępować;

7. wskazuje na wykorzystanie technologii cyfrowych i innowacyjnych narzędzi do wspierania alternatywnej turystyki kulturalnej, w przypadku gdy obiekty są zbyt wrażliwe, aby możliwe w nich były fizyczne wizyty;

8. wzywa państwa członkowskie do finansowania zrównoważonego ekologicznie rozwoju, w tym transportu do miejsc będących obiektami kultury, z tych miejsc i wokół nich, w celu zapewnienia zrównoważonego zarządzania obszarami turystycznymi, promowania lokalnego dobrobytu i wzmocnienia spójności społecznej w Unii Europejskiej;

9. wskazuje na nowe ramy strategiczne zwane „Kompasem kultury”, a także potencjał inicjatyw Unii, takich jak DiscoverEU, Europejskie Stolice Kultury i Znak Dziedzictwa Europejskiego, jako cennych narzędzi służących zwiększeniu dostępności europejskiego dziedzictwa kulturowego dla młodych ludzi, zwłaszcza tych o mniejszych szansach; zachęca także do ich znaczącego włączenia do struktur zarządzania kulturą i turystyką;

10. podkreśla wartość szlaków kulturowych i długodystansowych szlaków pieszych, takich jak europejskie szlaki kulturowe, jako siły napędowej zrównoważonej turystyki opartej na społeczności; apeluje o ściślejszą współpracę europejską opartą na wspólnych normach zrównoważonego rozwoju, dziedzictwie i jego ochronie, skoordynowanym oznakowaniu i dostępności, aby wzmocnić ich rolę jako transnarodowych pomostów kulturowych;

11. wzywa do opracowania strategii turystyki kulturalnej, w których priorytetowo traktuje się dostępność, tak aby wszyscy ludzie, w tym osoby z niepełnosprawnościami, mogli w pełni korzystać z doświadczeń kulturowych.

Z wyrazami szacunku

Nela Riehl

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej, p. Lara Magoni, oświadcza na swoją wyłączną odpowiedzialność, że nie ujęła w swojej opinii żadnych informacji od przedstawicieli grup interesu objętych zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości[1] ani od przedstawicieli organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad, których należy wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

[1] Porozumienie międzyinstytucjonalne z 20 maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości (Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).